



Justitsministeriet
Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K.
MODTAGE

21 SEP. 2005

1355

Den Centrale Indlevering

Retsudvalget (2. samling)

SOU alm. del - Bilag 257

Offentligt

Retsudvalget (2. samling)

REU alm. del - svar på spm. 120

Offentligt

Dato: 20 SEP. 2005
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-792-0061
Dok.: MUB40209
+ bilag

Afsendt med
E-Post 20/9-05

Vedlagt fremsendes i 5 eksemplarer endelig besvarelse af spørgsmål nr. 120 af 2. maj 2005 fra Folketingets Retsudvalg.

Lene Espersen

Lars Hjortnæs



Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-792-0061
Dok.: MUB40189

Endelig besvarelse af spørgsmål nr. 120 af 2. maj 2005 fra Folketingets Retsudvalg.

Spørgsmål:

”Ministeren bedes redegøre for de svenske erfaringer med kriminaliseringen af prostitutionskunder, herunder såvel fra en retspolitisk som en socialpolitisk synsvinkel. Redegørelsen bedes bl.a. særligt fokusere på erfaringerne for så vidt angår spørgsmålet, om lovgivningen har medvirket til at begrænse antallet af unge, som kommer ud i prostitution?”

Svar:

Det fremgår af statistik fra det svenske Brottsförebyggande rådet, at der i perioden 2000 til 2004 blev truffet henholdsvis 29 (2000), 38 (2001), 37 (2002), 72 (2003) og 48 (2004) strafferetlige afgørelser efter den svenske lovgivning om kriminalisering af prostitutionskunder.

Justitsministeriet har i øvrigt til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet det svenske Justitiedepartementet om en udtalelse. Justitiedepartementet har videresendt anmodningen til den svenske Ligestillingsenhed, som har sendt en udtalelse til Justitsministeriet. Udtalelsen vedlægges i kopi til Retsudvalgets orientering.

Ligestillingsenheden anfører bl.a., at kriminaliseringen af køb af seksuelle ydelser i Sverige i 1999 byggede på den opfattelse, at prostitution er en form for udnyttelse af mennesker, særligt kvinder og børn, og et alvorligt samfundsproblem, som skader både de prostituerede og samfundet som sådan. Loven har ifølge Ligestillingsenhedens vurdering haft en tydelig normativ funktion, idet den viser, at kvinder og børn ikke er til salg i Sverige.

Ligestillingsenheden oplyser endvidere, at der, inden kriminaliseringen af køb af seksuelle ydelser trådte i kraft, bl.a. fra politiets side var visse bekymringer med hensyn til, hvordan loven skulle anvendes. Der er satset meget på uddannelse og forskellige former for videns- og informationsspredning, hvilket ifølge Ligestillingsenheden har givet gode resultater.

Med virkning fra den 1. april 2005 blev den svenske lovgivning om seksualforbrydelser ændret. Bl.a. blev loven om køb af seksuelle ydelser ophævet og erstattet af en ny bestemmelse i straffeloven. Bestemmelsen blev samtidig udvidet, så den nu også omfatter det at skaffe sig seksuelle ydelser, som en anden betaler for.

Flere af de lovændringer, der trådte i kraft den 1. april 2005, fokuserer særligt på de ofre, som er børn. Den tidligere forbrydelse "forførelse af ungdom" er nu erstattet med "køb af seksuel handling" og er udvidet til også at omfatte "köp av sexuella handlinger av barn som sker under andra förhållanden än rena prostitutionsförhållanden". Formålet med udvidelsen er ifølge Ligestillingsenheden at modvirke rekruttering af unge til prostitution.

Det fremgår af udtalelsen, at *Rikskriminalpolisen* i Sverige har til opgave at fungere som "national rapporteur" vedrørende menneskehandel. Opgaven indebærer bl.a. indsamling af oplysninger om menneskehandel i Sverige og mellem Sverige og andre lande og om hvordan menneskehandel forebygges og bekæmpes samt udarbejdelse af en årlig redegørelse til regeringen. Rikskriminalpolisen anfører, at kriminaliseringen af køb af seksuelle ydelser fungerer som en barriere mod, at menneskehandlere etablerer sig i Sverige, idet markedet bliver mindre, når køberne risikerer straf.

Ligestillingsenheden oplyser endvidere, at den svenske *Socialstyrelsen* af regeringen har fået til opgave at følge og samle viden om prostitutionens omfang og udvikling og om de indsatser, som gøres på lokalt niveau, samt om nødvendigt at støtte udvikling og forbedring af det lokale arbejde. Det sociale ansvar for individer i prostitution ligger hos de enkelte kommuner. I Stockholm, Göteborg og Malmö findes der inden for socialtjenesten særlige enheder, som arbejder med at hjælpe individer, som vil ud af prostitution. Disse enheder har kontinuerlig kontakt og samarbejde med politimyndighederne i de respektive byer.

Endelig fremgår det af udtalelsen, at kriminaliseringen af køb af seksuelle ydelser ifølge oplysninger fra både politiet og socialtjenesten har bidraget til kraftigt at mindske rekrutteringen af unge kvinder til prostitution samt rekrutteringen af nye "købere". Prostitutionsenheden ved socialtjenesten i Stockholm har oplyst, at "de hjälpt många kvinnor ta sig ur prostitution, vilka hänvisat till lagstiftningen som ett starkt incitament". Det fremgår, at "svenska kvinnoorganisationer och individer med erfarenhet av prostitution tillstår att lagen haft en positiv effekt och att den också fungerar avskräckande för unga kvinnor som inte befinner sig i prostitution men som på grund av olika omständigheter (drogmissbruk, att de befinner sig på rymmen hemifrån, osv.) riskerar att utsättas för prostitution".



2005-06-20

N2005/4515/JÄM

Näringsdepartementet

Jämställdhetsenheten

Monica Blomström

Telefon 08-405 4693

Telefax 08-24 71 52

E-post monica.blomstrom@industry.ministry.se

Justitsministeriet

Lovafdelningen

Anne-Kristine Axelsson

Slotsholmsgade 10

1216 Köpenhamn K

Danmark

AKA

Jmt. modt.

24 JUNI 2005

Svenska erfarenheter av kriminaliseringen av köp av sexuella tjänster

Tack för ert brev med önskan om upplysningar om svenska erfarenheter av kriminaliseringen av köp av sexuella tjänster. Brevet har överlämnats från Justitiedepartementet till Jämställdhetsenheten.

Kriminaliseringen av köp av sexuella tjänster år 1999, genom lagen (1998:408) om förbud mot köp av sexuella tjänster, innebar ett erkännande av att prostitution är en form av exploatering av människor, särskilt kvinnor och barn, och ett allvarligt samhällsproblem som medför skador både för de individer som utsätts och för samhället i stort. Lagen har en tydlig normativ funktion, den visar att i Sverige är kvinnor och barn inte till salu.

Rikskriminalpolisen har i uppdrag att vara nationell rapportör om människohandel. I uppdraget ligger bl.a. att samla uppgifter om människohandel i Sverige och mellan Sverige och andra länder, hur den kan förebyggas och bekämpas samt att årligen redovisa resultaten för regeringen. Rikskriminalpolisen uppger att kriminaliseringen av köp av sexuella tjänster fungerar som en barriär mot att människohandlare etablera sig i Sverige. Marknaden minskar när köpare riskerar straff.

Socialstyrelsen har i uppdrag av regeringen att följa och samla kunskap om prostitutionens omfattning och utveckling och de insatser som bedrivs på lokal nivå samt vid behov ge stöd till utveckling och förbättring av det lokala arbetet. Det faktiska sociala ansvaret för individer i prostitution ligger hos de enskilda kommunerna.

I Stockholm, Göteborg och Malmö finns inom socialtjänsten särskilda enheter som arbetar med att hjälpa individer som vill ta sig ur prostitution. Dessa enheter har kontinuerlig kontakt och samverkan med polismyndigheterna i respektive stad.

24 JUNI 2005

Justitsministeriet
Lovafdelningen

2005 NR. 792-0061

Postadress
103 33 StockholmTelefonväxel
08-405 10 00E-post: registrator@industry.ministry.seBesöksadress
Jakobsgatan 26Telefax
08-411 36 16

Enligt uppgifter från både polisen och socialtjänsten har kriminaliseringen av köp av sexuella tjänster bidragit till att kraftigt minska rekryteringen av unga kvinnor in i prostitution liksom rekryteringen av nya "köpare". Prostitutionsenheten vid socialtjänsten i Stockholm har uppgett att de hjälpt många kvinnor att ta sig ur prostitution, vilka hänvisat till lagstiftningen som ett starkt incitament. Svenska kvinnoorganisationer och individer med erfarenhet av prostitution tillstår att lagen haft en positiv effekt och att den också fungerar avskräckande för unga kvinnor som inte befinner sig i prostitution men som på grund av olika omständigheter (drogmissbruk, att de befinner sig på rymmen hemifrån, osv.) riskerar att utsättas för prostitution.

Innan kriminaliseringen av köp av sexuella tjänster trädde i kraft fanns det från bl.a. polisen sida vissa farhågor kring hur lagen skulle tillämpas. Det har satsats mycket på utbildning och olika former av kunskaps- och informationsspridning, vilket har gett goda resultat.

Lagstiftningen som kriminaliserar köp av sexuella tjänster förstärktes i och med en ny sexualbrottslagstiftning som trädde i kraft den 1 april 2005. Lagen (1998:408) om förbud mot köp av sexuella tjänster upphävdes och ersattes av en ny straffbestämmelse i 6:e kapitlet brottsbalken och brottsbenämningen ändrades till *köp av sexuell tjänst*. Bestämmelsen utvidgades så att den även omfattar den som nyttjar tillfälliga sexuella förbindelser som någon annan betalar. Straffmaximum för brottet grovt koppleri höjdes från fängelse i sex år till fängelse i åtta år.

Flera av de lagändringar som trädde i kraft den 1 april 2005 fokuserar särskilt på barn som brottsoffer. Den tidigare brottsrubriceringen *förförelse av ungdom* ersattes med *köp av sexuell handling*. Straffbestämmelsen utvidgades till att omfatta också köp av sexuella handlingar av barn som sker under andra förhållanden än rena prostitutionsförhållanden. Syftet med utvidgningen är just att motverka rekrytering av ungdomar in i prostitution. Straffmaximum för brottet höjdes från fängelse i sex månader till fängelse i två år. Den nya lagstiftningen innehåller också en särskild bestämmelse som ska skydda barn mot att utnyttjas för sexuell posering, vilket också kan ses som en åtgärd för att förhindra nyrekrytering in i prostitution.

För närvarande pågår inom regeringskansliet arbete med att utarbeta förslag till en nationell handlingsplan för det fortsatta arbetet med att bekämpa prostitution och handel med människor för sexuella ändamål, särskilt kvinnor och barn. Handlingsplanen kommer att omfatta särskilda förebyggande åtgärder för att motverka efterfrågan på människor för prostitution och handel med människor för sexuella ändamål. Förslaget till handlingsplan kommer att presenteras under hösten 2005.

Jag bifogar tillsammans med detta brev Rikskriminalpolisens senaste lägesrapport (nr. 7) *Människohandel för sexuella ändamål*, som utkom den 16 juni. Jag bifogar också ett utdrag ur betänkandet 2004/05:JuU16 *Sexualbrotten*, med den fullständiga lydelsen av den nya sexualbrottslagstiftningen som trädde i kraft den 1 april 2005. Jag bilägger också det regeringsbeslut med uppdragsbeskrivning som ligger till grund för arbetet med den nationella handlingsplanen för det fortsatta arbetet med att bekämpa prostitution och handel med människor för sexuella ändamål, särskilt kvinnor och barn

Med vänliga hälsningar,



Monica Blomström
Jämställdhetsenheten